
Socjologia w klubie młodych pisarzy

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 22/2, 270-271

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

jest spadkobiercą najbardziej postępowych i patriotycznych tradycji polskiego ruchu ludowego, do których należy również przebogaty dorobek Związku Młodzieży Wiejskiej RP «Wici» [...] Referat o roli ZMW «Wici» w aktywizacji środowiska wiejskiego wygłosił prof. dr Józef Chałasiński. Następnie komunikaty podali: doc. dr Jan Borkowski (*O roli wiciarzy w kształtowaniu postawy patriotycznej młodzieży wiejskiej*), red. Józef Kowal (*O wpływie «Wici» na przemiany w ruchu ludowym w latach 1931—39*) i Stanisława Jarecka (*Walka o nowe oblicze ideowe Związku w Polsce Ludowej*)”.

Z powodu tejże rocznicy w dniach następnych, 29 i 30 czerwca br., odbywały się uroczystości w Porębie Wielkiej, pow. Limanowa. ZMW-owski pokłon tradycjom — *Los trzech pokoleń*. Pod takim tytułem „Sztandar Młodych” (Warszawa 1 lipca 1968), codzienne pismo młodzieży, na frontowej stronie pisze: „Spotkanie odbyło się w 40 rocznicę powstania Związku Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej «Wici», w kilka miesięcy po upływie 25 rocznicy powstania ZMW, a na kilka tygodni przed 20 rocznicą zjednoczenia ruchu młodzieży polskiej pod sztandarami ZMP. Na wsi, która wydała Władysława Orkana, Zarząd Główny ZMW, Zarząd Wojewódzki ZMW i Redakcja «Głosu Młodzieży Wiejskiej» zorganizowały centralne uroczystości 40-lecia «Wici» [...] Na estradzie pod emblematami ZMW, ZMP, ZWM i «Wici» mówiono i śpiewano odwołując się do tradycji, do pięknych kart zapisanych przez postępową organizację młodzieży działającą w środowisku wiejskim. Nawiązywał do nich w swoim wystąpieniu pierwszy sekretarz KW PZPR Czesław Domagała [...] Na zakończenie oficjalnej części uroczystości liczną grupę byłych działaczy «Wici», a wśród nich pierwszego sekretarza KW PZPR Czesława Domagałę [...] przewodniczący ZG ZMW Zdzisław Kurowski i sekretarz ZG ZMW Jan Łysek udekorowali Złotymi Honorowymi Odznakami ZMW”.

Przypominamy na tym miejscu następujące publikacje dotyczące „Wici” i ich roli w ruchu ludowym: W. Fołta, *Wspomnienia z walk młodzieży chłopskiej*, Warszawa 1956; D. Gałąj, *Powstanie ZMW RP „Wici”*, Warszawa 1959; S. Ignar, *Wybór pism publicystycznych*, Warszawa 1962; Jan Borkowski, *Wizje społeczne i zmagania wiciarzy*, Warszawa 1966.

SOCJOLOGIA W KLUBIE MŁODYCH PISARZY

Seminarium młodych adeptów pióra. W artykule pod takim tytułem („Sztandar Młodych”, 1 lipca 1968) czytamy: „Ponad 300 członków i ok. 1000 korespondentów — sympatyków liczy powołany niespełna 10 lat temu przy Zarządzie Głównym Związku Młodzieży Wiejskiej Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy. Istnieje 15 ośrodków KKMP, które działają przy wojewódzkich instancjach ZMW [...] KKMP ułatwiło «dojście do debiutu» wielu młodym talentom, wywodzącym się ze wsi i związanym ze wsią. Zarazem jego działalność posiadała od początku cechy autentycznego ruchu społeczno-kulturalnego [...]”

Warto podkreślić, że na Ziemi Lubuskiej, na Opolszczyźnie, częściowo również we Wrocławskim właśnie z ruchu społeczno-kulturalnego wyrastały stopniowo młode środowiska literackie, znajdując oparcie i niezbędną opiekę w KKMP [...] W dniach 29 i 30 bm. w Domu Chłopa w Warszawie odbyło się dwudniowe seminarium dla członków KKMP zorganizowane przez ZG ZMW niejako w przeddzień dziesięciolecia KKMP”.

W seminarium brał udział członek Rady Redakcyjnej „Przeglądu Socjologicznego”, dr Bronisław Gołębiowski. O udziale Gołębiowskiego w tym seminarium czytamy we wspomnianym artykule w „Sztandarze Młodych”: „Znakomity i mądrze zestawiony był zwłaszcza trójgłos prelegencki, socjologa — dr Bronisława Gołębiowskiego, krytyka Stefana Melkowskiego, a wreszcie Juliana Kawałca, którego cała twórczość pisarska nierozdzielnie ze wsią jest związana [...] Ludowość i folklor w aspekcie myśli współczesnej; klasowość jako czynnik autentyzmu postaw i wartości warsztatowych; fenomen współpracy młodej socjologii z młodą literaturą w ramach działalności KKMP. Te i inne problemy poruszane były przez młodych mówców nie tylko ze swadą, ale i z zaskakującą nieraz znajomością przedmiotu. Przemawiając pod koniec dyskusji, Józef Ozga Michalski wysoko ocenił zarówno sam przebieg seminarium, jak i dotychczasową działalność KKMP [...] Gościem KKMP był w czasie seminarium kierownik Wydziału Kultury KC PZPR, tow. Wincenty Kraśko”.

«TYGODNIK KULTURALNY»

Na wynikach ankiety wśród czytelników oraz innych materiałach Stanisław Siekierski oparł swój artykuł pt. „Tygodnik Kulturalny” w roku 1967, drukowany we „Wsi Współczesnej” (czerwiec 1967). Ocenę tego tygodnika, wydawanego przez Wydawnictwo Prasa ZSL kończy autor następującymi słowami:

„Szczegółowa, chociaż niepełna analiza rocznika pozwala stwierdzić, że ogromne zadanie pośredniczenia między kulturą ludową i ogólnonarodową wypełnia «Tygodnik» w sposób ambitny. W stosunku do kultury ludowej nie ulega tendencjom likwidatorskim ani też nie patrzy na nią bezkrytycznie. Próby twórczego włączenia dorobku kultury ludowej do kultury ogólnonarodowej, a zagadnień wsi i małych miast do spraw ogólnospołecznych, pośredniczenie we wzajemnym przenikaniu kultur i problemów — to zadania, które «Tygodnik» słusznie uznaje za pierwszoplanowe. Planowa pomoc w wyborze treści, w przyswajaniu kultury ogólnonarodowej i ogólnowiatowej, wspomaganie inicjatyw kulturalnych i społecznych, pomoc początkującym twórcom i działaczom zasługuje na ocenę jak najbardziej pozytywną”.

Numer „Tygodnika Kulturalnego” (19 maja 1968) przygotowany na spotkanie pisarzy członków ZSL i literatów zajmujących się w swej twórczości problematyką wiejską, zawiera następujące zasadnicze artykuły: Ernest Bryll, *O rangę plebejskiego rodowodu*; Andrzej Gerłowski, *Blżej ludzi pracy*; Józef Ozga-Michalski, *Sumienie pisarza*; Tadeusz Orlewicz, *W kraju wschodzącego słońca*; Zbigniew Skopiński, *W cieniu*; Leszek Bakuła, *Miejsce zmagañ*; Zofia Solarzowa, *Przysięga*; Alfred Czermiński, *Uczelnia, naukowcy, studenci*; Adam Baszyński, *Co i jak wieś czyta* (o książce Stanisława Siekierskiego pt. *Recepcja literatury pięknej na wsi*, Warszawa 1967).

W doskonale prowadzonym dziale „Twórcy kultury polskiej” Maria Biernacka pisze w tym numerze o dr Kazimierze Zawistowicz-Adamskiej, profesorze etnografii na Uniwersytecie Łódzkim.

Jest również rozmowa z „ulubieńcem widoków TV” prof. Wiktorem Zinem, kierownikiem Katedry Architektury Polskiej na Politechnice Krakowskiej.

We wspomnianym artykule Ozgi-Michalskiego czytamy: „Sumienie pisarza, które w tej godzinie nie jednoczy się z sumieniem robotników i chłopów, jest